

Styrets årsmelding for 2018

Tax Justice Network – Norge

Høydepunkter fra året

- **Vår rapportlansering av «Direkte og indirekte eierskap» fikk stor oppmerksomhet**
- **Vi har deltatt i lanseringen av boken «Lifting the veil of secrecy» i Zambia og i Oslo**
- **Lovforslaget om et offentlig register over egentlige eiere bak selskaper ble lagt frem**
- **En norsk «Google-skatt» var oppe til politisk vurdering**
- **Debatten om utformingen av selskapsskatten fikk et oppsving**
- **Vi bidro til å skape et fornyet press for å få Oljefondet ut av Credit Suisse**
- **Ny versjon av Financial Secrecy Index gikk på lufta**

Politikk

Hovedsak 1: Åpenhet i eierskap

I 2018 kom endelig lovforslaget til et register for reelle rettighetshavere (Prop 109 L), som Stortinget vedtok opprettelsen av allerede i 2015. Lovforslaget ivaretok vårt krav om et åpent og kontinuerlig oppdatert register. Men kun eiere med mer enn 25% eierskap ble foreslått registrert, som er det internasjonale minstekravet. TJNN fremmet forslag om lavere terskel i både statsbudsjettøringen og i høringen i Finanskomiteen på Stortinget. Forslaget fikk støtte fra alle opposisjonspartiene. Vi fremmet også forslag om mer åpenhet i forvalterkontiene på Oslo Børs (Prop 7L). Dette fikk heller ikke flertall, men ble støttet av samtlige opposisjonspartier (R, SV, SP, AP, MDG). I forbindelse med høringene koordinerte vi samarbeid med flere medlemsorganisasjoner og andre. Loven ble vedtatt 7 februar 2019.

Figur 1 Etter statsbudsjettøringen 16. okt 2018. Fra v: Ingrid Hjertaker (TJNN), Eiliv Frich Flydal (Pressens Offentlighetsutvalg), Arne Jensen (Norsk redaktørforening), Ina Lindahl Nyrud (Norsk journalistlag), Guro Slettemark (TI Norge), Sigrid K. Jacobsen

Hovedsak 2: Selskapsskattereform og «Google-skatt»

TJNN deltok på høringen og i det offentlige ordskiftet om utredning av en skatt på digitale selskaper, et representantforslag fra MDG. Stortinget stemte ned forslaget om å utrede «Google-skatten» med overveldende flertall (FrP, H, V, KrF, SP og AP).

I 2018 har det større spørsmålet om en helhetlig reform av selskapsskatten fått større interesse enn tidligere. TJNN har bidratt med svært mange medieoppslag og debatter om dette temaet. OECD har trappet opp sitt arbeid både på en helhetlig reform, og digitalskatt. Flere land har innført varianter av en digital omsetningsskatt som en midlertidig løsning mens man venter på OECD sitt reformforslag. Storbritannia, Frankrike og Spania er blant disse.

Våre hovedbudskap i andre høringer

Kapitaltilgangsutvalgets forslag kan bidra til økt hemmelighet. Vi uttalte oss kritisk til å innføre verdipapirisering (videresalg av lån) og å legge mer til rette for Private equity-firmaer i norske markeder.

Avgjørende for innkjøpere å vite leverandørens skattebakgrunn. Vi støttet Finansdepartementets forslag i deres høringsnotat "Forslag til endringer i reglene om Skatteetatens informasjonsbehandling" om å gjøre opplysninger om foretak som bryter skattelovgivningen offentlig tilgjengelig.

Viktig å utrede en egen lov om varsling. Vi støttet Varslingsutvalgets oppfordring om å lage en egen lov om varsling, og oppfordret til at også skatteplanlegging må omfattes i definisjonen av kritikkverdige forhold som det er legitimt å varsle om.

Figur 2 Ingrid Hjertaker fra TJNN på Dagsnytt18 den 4. august om verdipapiriseringsforslaget til Kapitaltilgangsutvalget.

Andre prosesser vi har bidratt i

Vi har gitt innspill på konsultasjonsmøte med utviklingsministeren om finansiering for utvikling. Vi har gitt innspill på fellesmøte med Utenriksdepartementet, Finansdepartementet og Norges Bank før deres deltagelse på årsmøtene i Verdensbanken og IMF. Vi ga i eget møte innspill til Finansdepartementet om det offentlige eierregisteret før lovforslaget ble lagt frem.

Vi har bidratt inn i Norfunds arbeid med utvikling av skatteprinsipper, sammen med flere av våre medlemmer. Vi har deltatt i flere runder i Norges Open Government Partnership-arbeid. Dette er et tverrdepartementalt og internasjonalt arbeid for mer åpenhet.

Forskning og studenter

I 2018 har vi fortsatt samarbeidet i «Skattjakt-nettverket» der Chr. Michelsens Institutt (CMI) og NUPI er hovedpartnere. Dette er et nettverk av forskningsprosjekter finansiert av Forskningsrådet. Gjennom samarbeidet skal vi fremme forskning og formidling av internasjonale skattespørsmål og utfordringer. Vårt største samarbeidsprosjekt i år var en internasjonal konferanse om skatt og statsbygging i sårbare stater ([«The New Politics of Development: Fragility, Taxation and State-building»](#)) den 7. november på Forskningsparken i Oslo.

I 2017 lanserte vi boken *Lifting the veil of secrecy* med CMI. Lanseringsturnéen fortsatte i 2018 med en lansering i Lusaka, Zambia. Lanseringen var fullsatt og med stort engasjement fra blant annet sivilsamfunn og journalister i salen. Vi bidro også under lanseringsarrangementet på Stortinget og på Kulturhuset i Oslo.

Figur 3 Lusaka. Symbolsk utpakking av boka ved medredaktør Odd-Helge Fjeldstad (CMI) og rådgiver til boken, Dr. Caleb Fundanga (Institute for Finance&Economics, Lusaka). I bakgrunnen Sigrud K. Jacobsen (TJNN) og Prosper Ngowi (Mzumbai University, Dar es Salaam), begge medredaktører.

Vi holdt gjesteforelesninger ved NTNU (Trondheim), Høgskulen på Vestlandet (Bergen), Bjørknes Høyskole (Oslo). Vi har også holdt foredrag på studentarrangementer på Universitetet i Oslo og Malmö Universitet. Interesse fra studenter for veiledning hos oss er stor, og vi har hatt økt treff på vår «emnebank» på nettsidene. Flere nye forskere har meldt seg inn og deltatt aktivt i vår Facebook-gruppe «Internasjonal skatteforskning» i løpet av året. Vi har deltatt på Tax Justice Network sin årlige forskerkonferanse i London.

Våre utgivelser

Direkte og indirekte eierskap – et oppslagsverk for identifikasjon av reelle rettighetshavere. Utgitt som et resultat av et 3-årig samarbeidsprosjekt mellom TJNN, Norsk Øko-forum, Finans Norge og Den norske revisorforening, Finansiert av Finansmarkedsfondet, BDO, Fana sparebank, Deloitte har i tillegg bidratt vesentlig. Rapportforfatter er Ragnhild Georgsen.

[Lenke til ebok](#)

Representanter fra ca. 20 banker og andre rapporteringspliktige har deltatt på workshop i forbindelse med rapporten eller bidratt på andre måter. Vi hadde prelanisering på Norsk Øko-forums årskonferanse foran 400 deltakere. Rapporten ble lansert hos Deloitte i Oslo, presentert på Hvitvaskingskonferansen og ved fagseminarer hos banker mm. Samlet er rapporten presentert for nærmere 1.000 personer.

Sticos AS har tatt rapporten inn i sitt digitale oppslagsverk. Sticos utgir oppslagsverk og verktøy for bl.a. regnskapsførere, revisorer og økonomiansvarlige, med Skatteetaten og så godt som alle de større regnskaps- og revisjonsfirmaene i som kunder.

Vi har fått svært mange tilbakemeldinger fra personer som sier de har stor nytte av rapporten i sitt arbeid. En hvitvaskingsansvarlig i DnB uttalte på lanseringsseminaret at rapporten er distribuert til alle «know your customer»-ressurser i banken og at den brukes aktivt.

Figur 4 Peter Ringstad (TJNN) og rapportforfatter Ragnhild Georgsen på scenen under NØF-konferansen i Tønsberg.

Samarbeid med medlemmer og andre

Norsk Øko-forum var medlemspartner i rapport-prosjektet «Kriterier for identifikasjon av egentlige eiere», som nevnt over. Arbeidet med å skape et fornyet press mot Oljefondets Credit Suisse-investering skjedde gjennom koordinert innsats med flere av våre medlemsorganisasjoner: Kirkens Nødhjelp, Norske Folkehjelp, Redd Barna og Fellesrådet for Afrika.

I tillegg til disse større prosjektene, har vi bidratt inn som innledere/foredragsholdere på flere av våre medlemmers arrangementer, bidratt med innlegg m.m. i medlemsblader, samarbeidet på høringer mm. Dette inkluderer bla. Changemaker, Fellesrådet for Afrika, Attac, Skatterevisorenes forening, Fagforbundet, NTL, Framtiden i våre hender, Unio, Norsk Folkehjelp, Redd Barna, Kirkens Nødhjelp og For Velferdsstaten. Stor takk til Kirkens Nødhjelp som huset årsmøtet i 2017!

Vi inngikk samarbeid med LO, Mediebedriftenes Landsforening og Unio om gjennomføring av en rundebordsserie om selskapskatten for ungdomspolitikere. Gjennomføres i 2019.

Vi inngikk samarbeid med Kirkens Nødhjelp, Diakonia (Sverige), Fingo (Finland) og Mellomfolkeligt Samvirke – Action Aid (Danmark) om utarbeidelse av en rapport om de nordiske landenes forpliktelser på skatt for utvikling. Gjennomføres i 2019.

Formidling

Antall oppslag i media var 44 (63 i 2017), inkludert åtte innlegg og kronikker i landsdekkende medier, to av disse i samarbeid med medlemsorganisasjoner og andre partnere. Se oversikt i eget vedlegg.

Vi har fortsatt stor foredragsvirksomhet, med 37 foredrag/innledninger i løpet av året. 10 av disse har vært gjesteforelesninger eller på studentarrangementer. Se oversikt i eget vedlegg.

Sidevisninger på vår nettside var 25 000. I tillegg har det visuelle verktøyet vi lagde for den Financial Secrecy Index 2018 oppnådd over 30 000 visninger. Verktøyet ble blant annet integrert i en sak i Berliner Zeitung. Samlet har nedslagsfeltet for våre nettsider og nettverktøy doblet seg. Vi startet vår videosnuttserie #skattforklart. Vi produserte 4 filmer i 2018 som ble spredd på sosiale medier.

Figur 5 Gregar Berg-Rolness forklarer forvalterkontoer i videosnutt-serien #skattforklart

Vi har gitt ut 8 nyhetsbrev som når ut til 950 abonnenter, som er samme nivå som året før. Nyhetsbrevet fikk 40 nye abonnenter i perioden.

Podcasten «TaxCast» hadde 5400 lyttere i 2018. Dette er noe ned fra 2017-lyttetallet på 6100 som først og fremst skyldes at det ble produsert to færre episoder i 2018. Samlet lyttetall for 2015-2018 er på 18000.

Kommentert [SKJ1]: Rettelse 8. mai 2019: Riktig tekst: «Podcasten «TaxCast» hadde 22600 avspillinger/nedlastinger i 2018. Opp fra 21500 i 2017. Samlet avspillinger/nedlastinger for 2015-2018 er på 50500.»

Organisasjon

Medlemmer

Vi ønsket Fellesrådet for Afrika velkommen som nytt medlem i løpet av året, og økte dermed medlemsmassen fra 19 til 20:

Fagforbundet	Changemaker	Redd Barna
Skatterevisorenes forening	Stiftelsen Korsvei	NTL
Transparency International -Norge	For velferdsstaten	FORUT
Kirkens Nødhjelp	Mellomkirkelig råd	Fellesrådet for Afrika
Skatteetatens Landsforbund (SKL)	Norsk Folkehjelp	Attac
Akademikerforbundet	KFUK-KFUM Global	Unio
Norsk Øko-Forum	Framtiden i våre hender	

Styret

Styret har bestått av følgende personer i perioden (2017-2018):

Styreleder Helge Renå (Oslo)

Galina Lund, fra medlemsorganisasjon Skatterevisorenes forening (Bodø)

Catharina Bu, fra medlemsorganisasjon Redd Barna (Oslo)

Torstein Brechan, fra medlemsorganisasjon NTL (Oslo)

Frøydis Olaussen (Bergen)

Lin Olderøien (Trondheim)

Linda Skjold Oksnes (Oslo)

Styret avholdt 4 styremøter i 2018. Styremøtene avholdes normalt i Oslo med videoskype til Bodø, Bergen og Trondheim. Ett av styremøtene var et todagers styreseminar i Sandefjord.

Ansatte: Sekretariatet har hatt to fulltids ansatte gjennom hele året: Daglig leder Sigrid Klæboe Jacobsen og politisk rådgiver Peter Henriksen Ringstad. Ingrid Hjertaker kom inn som vikar for Peter i april. Vi har hatt Lindsay Kupferstein som NAV-praktikant mellom mars og november. Julie Wood kom inn som prosjekthjelp fra desember 2018.

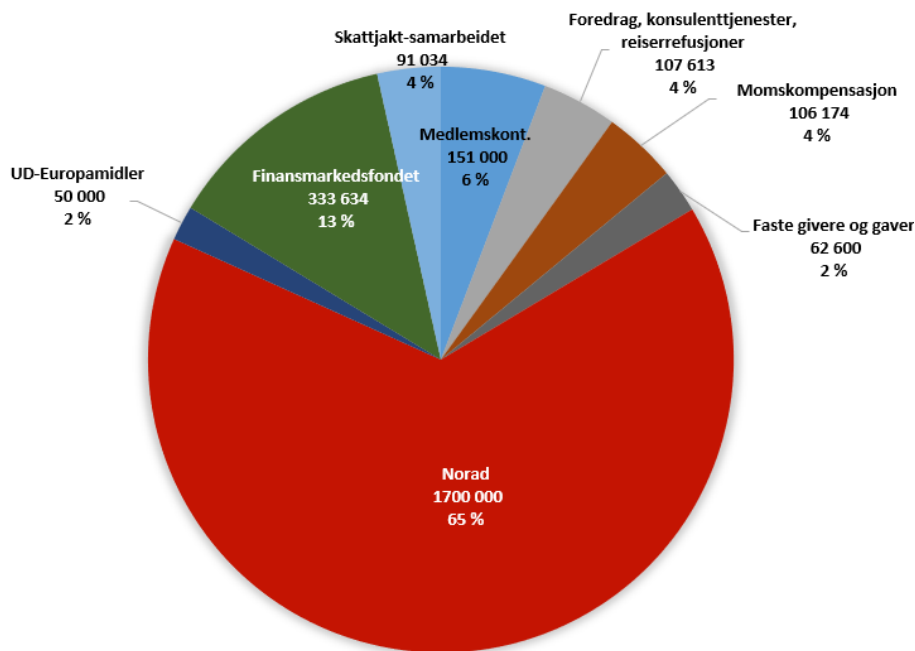
Frivillige: Gregar Berg-Rolness er tilknyttet TJN Norge som faglig rådgiver og har lagt ned et svært stort arbeid i perioden, blant annet med mediearbeid, kronikker og høringer. Unni Bjelland har også bidratt med god hjelp i løpet av året.

Utvalg: Daglig leder ble i 2018 oppnevnt som medlem av det regjeringsnedsatte Skatterådgiverutvalget. Utvalget skulle levere innstilling i 2018, men er utsatt til før sommeren 2019.

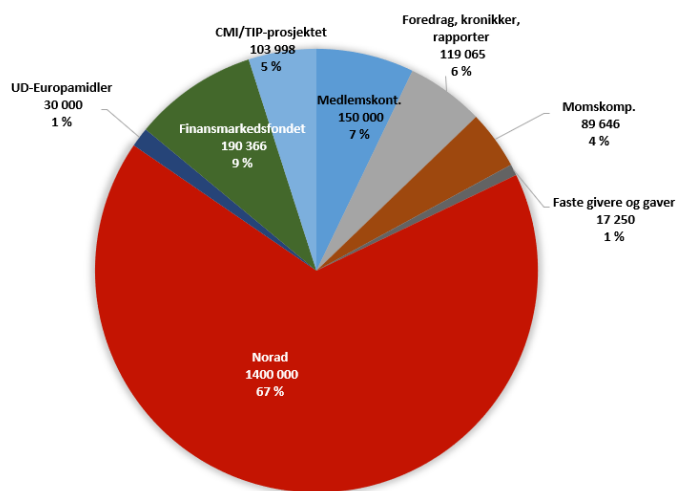
Vårt globale nettverk: Vi deltok på Tax Justice Europes halvårlige medlemsmøter i Brussel og i London.

Økonomi

I 2018 har vi et positivt resultat på 215279 kr. Egenkapitalen er nå på 899408 kr. Den viktigste inntektsendringen er økningen i inntekter fra faste givere, som er mer enn tredoblet fra året før. Andelen frie midler på inntektssiden er 14%, som er det samme som i 2017. Årsaken til overskuddet er at vi i løpet av året fikk inn større inntekter gjennom foredrag og konsulentoppdrag enn budsjettert, og at daglig leder ble frikjøpt for utvalgsarbeid i flere timer enn budsjettert.

Figur 6 Inntekter 2018

Vedlegg 1 – Sentrale medieoppslag

Kronikker og innlegg

- **Skjulte utbytter må frem i lyset.** Forvalterordningen for utenlandske eiere må frem i lyset. (Dagens Næringsliv)
- **Politiske elitors klamme kamp mot skatteparadiser.** Kampen mot ulovlig kapitalflukt vil i mange tilfeller være en kamp mot maktmisbruk på høyeste nivå både innen politikk og næringsliv. (Bistandsaktuelt)
- **Ulikhetspolitikk på steroider.** Vi svarer NHO på deres forslag om fjerne selskapsskatten (Dagens Næringsliv)
- **Tall for kapitalflukt krever øvelse.** Vi svarer på kritikk mot kapitalflukt-beregninger. (Dagens Næringsliv)
- **Selskapsskatten må bestå.** For å hindre at globale selskaper blir gratispassasjerer, må selskapsskatten reformeres, ikke fjernes. (Klassekampen)
- **Ulovlig kapitalflukt – på tide med nye steg.** Verden trenger mer treffsikre metoder for å beregne omfanget av den ulovlige kapitalflukten fra utviklingsland. (Bistandsaktuelt)
- **Skattesamarbeid – ja takk.** Vi inviterer NHO til samarbeid om selskasskatten (Klassekampen)
- **Kapital i omstillingens tid.** En kommentar til NOU 2018/5. (Revisjon og Regnskap)

TV/Radio-opptredener

- Debatt mellom Ingrid Hjertaker (TJNN) og utvalgslederen i Kapitaltilgangsutvalget (NRK Dagsnytt18)
- Intervju med Sigrid Klæboe Jacobsen i forbindelse med CumEx-saken. (NRK nyhetsslusj)

Utvalgte redaksjonelle saker der TJNN medvirker

- *Norfund-direktør skyteskive for kritikk fra organisasjoner.* Får kraftig kritikk fra deler av organisasjons-Norge. (Bistandsaktuelt)
- *Norge fortsatt rangert som dårligst i Norden på finansiell åpenhet.* Dekning av den nye Financial Secrecy Index (Aftenposten)
- *Slipper navn på 110.000 personer som knyttes til skatteparadis.* Journalistnettverket bak Panamapapers, ICIJ. (Aftenposten)
- *Skattebistand trappes opp i kam mot skatteflukt.* Intervju med våre internasjonale gjester ifm. boklansering (Bistandsaktuelt)
- *Britene varslers kamp mot egne skatteparadiser.* Åpne registre over egentlige firmaeiere skal gjøre det vanskeligere å skjule formue og inntekt. (Aftenposten)
- *London Citys borgermester i Oslo for å berolige om Brexit.* (ABCNyheter)
- *Generalkonsulsaken.* Vi Ber UD sjekke om flere konsuler har tilknytning til skatteparadis (Aftenposten)
- *Google med underskudd i Norge - betalte tre mill. i skatt.* (Dagens Næringsliv)
- *Facebook antas å omsette for to milliarder i Norge, men betalte bare én mill. i skatt* (Dagbladet)
- *Vil myke opp finansregler.* Vi advarer mot forslag om videresalg av gjeld (Klassekampen)
- *Finansforfatter forventer flere finanskriser.* (ABCNyheter)
- *Finansformuen som regna vekk. Om derivater og Einar Aas-saken.* (Klassekampen)
- *Slik svindlet de borgerne.* Styrtrike finansfolk har i årevis unndratt milliarder i utbytteskatt i over ti europeiske land. (Klassekampen)

Vedlegg 2 – Foredrag, innlegg, debatt av TJNs ansatte/frivillige

- 31. januar. Foredrag NTL og Fagforbundets Svart økonomi-konferanse (Sigrid)
- 10. februar. Foredrag for SVs internasjonale utvalg (Peter)
- 13. februar. Paneldebatt om varsling (Sigrid)
- 16. Februar. Paneldebatt på Publish What You Pay-seminar (Peter)
- 27. februar. Appell under Changemakers skattedemo (Sigrid)
- 5. mars. Presentasjon av boka «Lifting the veil of secrecy» på Stortinget (Sigrid)
- 5. mars. Innlegg under «Lifting the veil of secrecy»-lansering Kulturhuset (Sigrid)
- 6. mars. Agendas frokostseminar om Googleskatt (Sigrid)
- 18. april. Studentforedrag ved Universitetet i Malmø (Peter)
- 18. april. Gjesteforelesning Etikkdagene Høgskulen på Vestlandet (Sigrid)
- 11. april. Gjesteforelesning NTNU (Peter)
- 19. april. Juristforeningens konferanse i Brussel (Peter)
- 21. april. Innlegg under boklansering «Lifting the veil of secrecy» i Lusaka (Sigrid)
- 3. mai. Prelansering «Direkte og indirekte eierskap»-rapport under NØF årskonf. (Peter)
- 5. mai. Foredrag Skatteetatens Landsforbund i Tromsø (Sigrid)
- 27. august. Gjesteforelesning Bjørknes Høyskole (Ingrid)
- 10. sept. Gjesteforelesning Bjørknes Høyskole (Ingrid)
- 10. sept. Paneldebatt under Norads policyforum (Sigrid)
- 18. sept. Foredrag Hardanger Folkehøgskule (Ingrid)
- 26. sept. Paneldebatt Rethinking Economics (Ingrid)
- 11. okt. Innlegg SVs handelspolitikkseminar (Ingrid)
- 12. okt. Paneldebatt under Globaliseringskonferansen (Ingrid)
- 14. okt. Innledning under Globaliseringskonferansen (Ingrid)
- 17. okt. Foredrag for Econa Trøndelag (Sigrid)
- 17. okt. Foredrag for Econa Trøndelag (Ingrid)
- 18. okt. Foredrag på LO miniseminar (Sigrid og Gregar)
- 31. okt. Innlegg under rapportlansering «Direkte og indirekte eierskap» hos Deloitte (Sigrid)
- 6. nov. Paneldebatt på Blindern arrangert av SAIH og Fellesrådet for Afrika (Ingrid)
- 7. nov. Ordstyrer under CMI boklansering (Sigrid)
- 8. nov. Presentasjon av «Direkte og indirekte eierskap» på Hvitvaskingskonferansen (Sigrid)
- 9. nov. Ordstyrer under Skattjaktkonferansen om sårbare stater (Sigrid)
- 9. nov. Ordstyrer under Skattjaktkonferansen om sårbare stater (Ingrid)
- 19. nov. Forelesning Bjørknes Høyskole (Ingrid)
- 22. nov. Changemakers skoleringsseminar (Sigrid)
- 22. nov. Foredrag for Econa i Skien (Ingrid)
- 27. nov. Foredrag under Skatteetatens finansseminar (Sigrid og Ingrid)
- 6. des. Innlegg under RORGs lansering av sivilsamfunnets rolle i skatterettferd-rapport (Sigrid)

Oslo, 4. april 2019

Helge Renå
Styrets leder

Linda Skjold Oksnes
Styremedlem

Galina Lund
Styremedlem

Lin Olderøien
Styremedlem

Frøydis Olaussen
Styremedlem

Catharina Bu
Styremedlem

Torstein Brechan
Styremedlem